ב: השותפין פרק ראשון בבא בתרא

נתיאש הימנה ולא נדרה. דוקא נמיתם מכל לה נמיתם ושוסק כל שעה לגדול תע"ם שהוסיף מלחים מוסר כדאמרן במסכת כלאים (פ"ב מ"ו) הכותה יקר בכרם ואמר בשמיני נשם מלקטנו הוסיף מלחים מוסר לכשמוצר מלקטנו הוסיף מלחים לסור מלמא כשהוא ממזר אמר לקטינו מפילו הוסיף מלחים מוסר והטעם יש לפרש משום דכמיב (דכריס כב) לא תזבע כרמך כלאים דומיא דזביעה דימת ליה:

וחייב באחריותו. תע"ג לסיק שמיעו מיכר לא שמיע ליה (ניתיו נב.) נרמה לר"י דאפי' משיע ליה מיכר שהרי מיכר הוא שהוא כלאים כשרואה הגפנים בשדה ומטמא תע"פ שרואין השכר על הטרוחת לא משיע ליה היזק מיכר דמי יוצע שם שנעבו אכל אין לומר דה"נ הוי ליה מיכר שמיעו מיכר וקנסוהו כמו במטמא (שם) שלא יהא כל אחד הולך ומעמא שהרואים של מכירו דהכא ליכא למימר דאי שנעבו אכרם נמי מפסיד ועוד אי קנם הוא במזיד דוקא היה לו להתמיה: **ואימא** מאי **מחיצה פלוגתא.** מפרש ר"י משום דעל לשון גודא יש כמה קושיות כדפרין בסמוך ליפיך דומק לפרש מחיצה פלוגתא תע"ג דבכל מקום הוי מחיצה גודא: **וביון** דרצו בונין **את הבותל** בע"ב ברחו. לקמן מוקי לה בסאין בה דין מלוקה ותימה לר"י דאמאי נקט תנא דמתני' באין בה דין מלוקה ונקטי לה דין מלוקה ולא ולאיירי בשים בה דין מלוקה ותי' דקמ"ל דס"ד בשאין בה דין מלוקה דמלי למימר כי (ה) מיתלאי לך למלוק ע"מ שלא לעשות גודא אבל על מנת לעשות גודא לא אימרינן לך ויש ספריס דמקשין וממרן כן להיפ בשילהי שמעתין: **הוה אמינא בסתים בעלמא.** פי' ולפ דקתני למפיסם ותע"ג דבללו לפ אמי עושין מפיסם בעל כרחם כדמוכח בסמוך דקתמר מאי לאו בכותל לפ בסתים היינו בשיש בה מפיסם מגויל וגזית כמנהג המדינה ומקרי מפיסם לפי שהוא מלא מלוטות בכפרי בעריון ושינו מגין מהיזק לחיים ת"ג לפי שאינו גבוה ר' כדמוכח לקמן גבי גג המסוך ר"ן לאחר לתמר ר"ג שזה לו מעקה גבוה ר' ופריך לאחר מי לא ליחוק לחיים ר"ש בעינן ושי לנחסם בגוב במפיסם סני וכקוטרם פי' דלפ דקתני אחליקה קלי ותימה להא דסתיקה היינו גודא גודא דאי אלמא מלוטות מינצי ליה ועוד היכי מצי לאימור דה"ל בסתים בעלמא הא קתני דקתני אבל בזמן שבסתים רוצים לפלוי פחות מכאן יחלוקו וכייכ לכל הפחות בסתים ועוד היכא דמ"ל בסתים בעלמא הא בהדיא קתני בסתני גזית וגוול: **בונין את הבות'** באמצע פשיטא. למ"ד גודא פריך כמו כל הנך פילכי דלקמן דלכאורה נעשות גודא כך הקנה זה כמו זה ופשיטא דבסתים בע למ"ד פלוגתא אלימלין לאימר סד"א דמשום היזק לחיים יש לו לסייע בנגין הכותל אבל אין לו לנעות בחלון בשביל כך: **תא** שמע ובו בגינה. לקמן מסקינן דה"ק וכן בגינה סתם כמקום שנהגו לגדור דמי הלכך דייק שפיר דהיזק לחיים שמיה היזק: **גינה שאני בדרבי אבא** וכו'. וא"ת ומכאי מעמא יתמייב נמי לגדור בנקעה ויש לומר דשאני גינה שמגלין בה ירק לאחילה וכל שעה היא עומדת בקמומיות אבל בקעה אינה עומדת בקמומיות אלא חדש בשנה ולא מיתייב לגדור אבל אסור לעמוד בשעה שעומדת בקמומיות וא"ת ולמ"ד פלוגתא בין למשמעינן דאפילו בחצר שמיה היזק כל שכן בגינה ולמאי לאימרין מו למיתני וכן בגינה וי"ל דלאימרין וכן בגינה למיתני משום גרוע וגזית: **נפל** שאני. שהוגבלו לעשות בכר אצע בחצר זה ולמדו ליהכר זה מזה: **ודקאמר** ליה **מאי** קאר"ש. דלכומר פשיטא דנפל שתי שהינה סמוכה לרה"ר מ"מ ליכא היזקא מדקתני ונפל בחצר לה שמיה היזק: **הזיקא דרבים** שאני. ותע"ג דלקמן מסמע דאיירי בחצר שהינה סמוכה לרה"ר מ"מ ליכא היזקא דרבים דזימנין דמחקי רבים ועיילי להתם כדלתמרי' לקמן ורבכ"ג תע"ג דלית ליה להי טעמא דזימנין דמחקי רבים מ"מ מרחוק יכולין לראות לפניהם ולכך לא פליג אלא לחצים שער אבל בלאו הכי לכופין לחזקו לבנות: **מאי** לאו בבות'. תימה והא בכותל דילמא הכי פי' אין מוקלין את המחצר לפי שהחצר דומה לכותל מתוך שלו עד שיהא כה ד' אמות לכל אחד הא אם יש בה ד' אמות מוקלין אם לגה לבנות אחוך שלו וי"ל דמוקלין אפילו בחצר שיש לחם חזקה כראמר לקמן מלמעלן ומלמטן ומכגנדן ד' אמות כלומר אם רוצה זה בעל החצר שהחלון פחות בחצירו לבנות כותל בצד חלון. מלמעלה שאם רצה להגביה כותל (מן) החצר יותר מן החלון צריך להגביהו ד' אמות על החלון. אי נמי לפיה אם רוצה (ג) נמוך (מן) הכותל מן (הצד) שצריך להגביהו ד' אמות ראם בא לבנות כותלו (ג) עד הכותל ולוה יש לו חזקת חלון בחצירו של זה צריך להחזיק ד' אמות ויכנה כאילו אפיל חלונותי: **ותני** עלה מלמעלה להם צריך שיהא גבוה ד' אמות על החלון כדי שלא יעמוד

המשמיע הכונה כותל בחצר כנגד חלונותיו של חבירו לו מעלה מהן וכו' אם הכותל גבוה יותר מן החלונות צריך להגביה למעלה מהן ד"ת כדמפרש ואזיל כדי שלא יסמוך על כותלו ויסמה ויפלה מלוטותיו של מצירו: **כין מלמטה.** אם הכותל נמוך צריך להסמילו מהן ד"ת כדי שלא יעמוד על עוכי כותלו ויפלה: **ומכגנדן.** צריך להרחיק לת הכותל מן החלונות ד' אמות כדי שלא יפיל: **חוקה דכים שאני.** שהכם עושה בכיתו דבכי הלגע **מעקה גבוה מרפא אמות.** כדי שלא יפלה בחצר מבירו כשהוא משתמש בגגו: **ולא ידענא כבי עידנא דקא אתיס.** להשמיענ בגגו דהו מכל לא רצו שיהא בחצר מבירו גבוה יותר מכדי שיוכל לעמוד עליו ולראות: **פלוגתא.** מלוקת תלר שהושוו דעתם למלוקה וכגון שלא היה בה ד' אמות כדי לזה וכדי לזה שאין חלון פחות מהן קנ"ש מן הכותל ומתחתים ומלן מן קנ"ש מן הכותל וחר לחיקוי (שם). **ותייב** באחריותו. דגרס לעיל (נבכורות כח.) מבירתו של מבירו (שם). **אפור לאדם שיעמוד כבי.** שלא יסתכל בעין הכם (ב"מ כ.). מחיבין אותו לבנותו עד ד' אמות. דכתכ כבי לכותל לחיה (ישעיה ה.). **כותפי אותה.** לת בן התלר שהיו רוצה לסייע לת בני התלר לבנות בית שער ודלת לחצר. לבנות להן בית שער שהרי אותה שהתה יושב שם בלי ומתחיק לת בני רשות הרבים מלבנין בתלר, ולת לשער התלר לבנות: (ישעיה ו.). **החלונות.** מי שבין לי מלוטות פתוחים לתלר מבירו ומחזק נראה שם בלא שיעור ונת בעל התלר לבנות שם שיעור. צריך לשער ד' לתות, בין מלמעלה. אם כן למה לנו ג' אמות, בין מלמטה. בין מלמעלה. אם כן למה לנו ד' אמות, בין מלמטה. אם כן למה לנו ג' אמות, בין מלמעלה. צריך להשפיל בין התלונות ד' אמות, ומעמת מקרש נמי, ובין מכגנדן. צריך להרחיקו מכגנדן ד' אמות (ישעיה כב.). מלמעלן. צריך להגביה שיעור שלא יהן נשפעין על חילו ויפיל ויהפיל לתבי דרך חלונות (ישעיה כב.). **כדי שלא יעמוד.** על הכותל ויסמוך על חילו ויפיל לתבי דרך חלונות (שם). **כבי יעמוד.** על עוכי כותלו ויהלה (שם). מכגנדן. צריך להרחיק, כדי דגרסינן שיעורין (שם). עושין לו מעקה גבוה ד' אמות. משום היזק לחיה (ישעיה ה.).

רבינו גרשום (המשך)

עד שיהא גבוה ד"א דלא מצי אינש לאסתכולי דרך הליכתו עד שיהא גבוה ד' אמות אלמא משום היזק ראיה הוא. ומשני דהיכא דעל שאני הואיל דהוי מעיקרא הכותל כדין הוא דמחיבין אותי עד ד' אמות דשחות מכן לא מצי למיבנייה הכי שמה מחיצה אבל גבי מתני' שלא היה מעולם מחיצה אין מחיבין המעכב: ודקאמר לה אמאי קאמר לה כלו' המקשה שהיה מקשה קושי' זו אמאי מקשה לה. הכי לא היה יודע דהיכא דעל שאני ומה ראה להקשותה. ומשני לעולם משום קושא מיתיתן לה משום דחזא בסיפא איצטריך

ג) [לקמן נט.]. ב) [סס]. ג) כ"ת קו. ע"ש. ד) לקמן ה.. ה) לקמן יז.. ו) לקמן יח.. ז) לקמן כב. ח) [שס:]. ט) לקמן יב.. י) ל"ל בגנ.

תורה אור השלם

ו. ותהי מחצית הָעֵדה מן הצאן שלש מאות אלף ושלשים אלף שבעת אלפים וחמש מאות: במדבר לא פג

גליון הש"ס

גמ' ראיצטריך לה. עי' מהרשל"ם בהמסיק לקמן דף יח ע"ב ד"ה ניתיאש ד"ש: **שם** ראיצטריך לה. כתוספות נט ע"א ד"ה ומ"ש:

הגהות הב"ח

(ה) גם' ושעמא דלגו: (ב) שם ולימא מאי מחיצה פלוגתא: (ג) שם קנ"ש לו' השמשיתו: (ד) רש"י ד"ה ושעמא ומי' מדעת שניהן היו החייבום ממש: (ה) תוס' ד"ה ומכין ומי' כי איתיציתי לך יכי לפ איתיציתי לך יש ספרים דמקשה ומתכן:

מוסף רש"י

ניתיאש הימנה ולא נדרה. יתחוך כך מוקלת הזיק אלמא מן המתפיסים שהיו בה כשיכר (שם). הרי זה קידוש. ולפן בעל אלא כאחד ומתפיסים ומלן מן קנ"ש מן הכותל וחר לחיקוי (שם). **ותייב** באחריותו. דגרס בפ"ק (נבכורות כח.) מבירתו של מבירו (שם). **אפור לאדם שיעמוד כבי.** שלא יסתכל בעין הכם (ב"מ כ.). מחיבין אותו לבנותו עד ד' אמות. דכתכ כבי לכותל לחיה (ישעיה ה.). **כותפי אותה.** לת בן התלר שהיו רוצה לסייע לת בני התלר לבנות בית שער ודלת לחצר. לבנות להן בית שער שהרי אותה שהתה יושב שם בלי ומתחיק לת בני רשות הרבים מלבנין בתלר, ולת לשער התלר לבנות: (ישעיה ו.). **החלונות.** מי שבין לי מלוטות פתוחים לתלר מבירו ומחזק נראה שם בלא שיעור ונת בעל התלר לבנות שם שיעור. צריך לשער ד' לתות, בין מלמעלה. אם כן למה לנו ג' אמות, בין מלמטה. בין מלמעלה. אם כן למה לנו ד' אמות, בין מלמטה. אם כן למה לנו ג' אמות, בין מלמעלה. צריך להשפיל בין התלונות ד' אמות, ומעמת מקרש נמי, ובין מכגנדן. צריך להרחיקו מכגנדן ד' אמות (ישעיה כב.). מלמעלן. צריך להגביה שיעור שלא יהן נשפעין על חילו ויפיל ויהפיל לתבי דרך חלונות (ישעיה כב.). **כדי שלא יעמוד.** על הכותל ויסמוך על חילו ויפיל לתבי דרך חלונות (שם). **כבי יעמוד.** על עוכי כותלו ויהלה (שם). מכגנדן. צריך להרחיק, כדי דגרסינן שיעורין (שם). עושין לו מעקה גבוה ד' אמות. משום היזק לחיה (ישעיה ה.).

מסורת הש"ס

(ה) [לקמן נט.]. ב) [סס]. ג) כ"ת קו. ע"ש. ד) לקמן ה.. ה) לקמן יז.. ו) לקמן יח.. ז) לקמן כב. ח) [שס:]. ט) לקמן יב.. י) ל"ל בגנ.

רבינו גרשום

ח א מי' פ"ג מכ"ק שכיש הלכה ג ושיין בהשגות ספג עשין פב ופרש"י ש"ת מי' קנט סעיף ג ומי' קם סעיף ח:

רבינו גרשום

ניתיאש מן הזמן שקבעו לו בי"ד ולא נדרה ונחערבו הזרעים בכרם הרי זה קידוש ושעונין שויתה ככלאי הכרם כדכתיב פן תקדש המלאה ודרשי' לה (חולין קט"ו) פן תוקר אש. ואותו בעל מחיצה חייב באחריות ורעוני של זה שהוספרו וחייב לשלם דמיהן. ושאלה כיון דאשכחן דהאי מחיצה דמתני' כותל הוא דלפי' לה מפחיצת הכרם דייקא מתני' טעמא דרצו שניהן לעשות מחיצה משום הכי בונין אותו באמצע שניהן ביחד הא לא רצו שניהם לבנות ביחד אלא אחד רוצה ואחר אינו רוצה אין מחייבין אותו שאינו רוצה לבנות חלקו בעל כרחו. והואיל ראין בונין אותו לבנות ש"מ שזה שהמעכב רואה בחצר חבירו אותו היזק ראיה לא שמיה היזק; ומקשה מאן לימא לן דהאי מחיצה דמתני' גודא דאיכא למידק כדקאמרת דהיזק ראיה לאו שמיה היזק, אימא מאי מחיצה דמתני' פלוגתא. חלוקה שנתרצו לעשות חלוקה. והכי פריש למתני' השותפין שרצו לחלק חצירן בונין את הכותל באמצע. ואידוק הכי כיון דנתרצו לחלוק אם זה מעכב שאינו רוצה לעשות עמו הכותל הואיל דקקדירן זה על זה שלא ישתמש האי בחלק חבירו (היה) כופין אותו ובונין את הכותל באמצע בעל כרחו משום דהיזק ראיה (ירושלמי) שמפחכל בחצר חבירו הרי היזק, ומהדר ליה אי הכי דפלוגתא היא אמאי קתני שרצו לעשות מחיצה שרצו להצות מיבני ליה; אלא מאי גודא. אמאי קתני תו בונין את הכותל, והא כל לשון משנה לשון קצרה הוא. וכיון דהאיא שרצו לעשות מחיצה היינו כותל בונין אותו מיבני ליה ולא איצטריך למיתני כותל, ואכתי היזק ראיה שמיה היזק; ומתרץ ליה לעולם מחיצה גודא. ודקשיא לך בונין אותו מיבני ליה משום הכי איצטריך למתני כותל דאי תנא בונין אותו הוה אמינא בסתיפס בעלמא סני. מחיצה הקנים שראי שיכורין בל"ע שלפ"ש. קמ"ל כותל. ודריכי למיעבד כותל של קיימא ולעולם כראמינא דמחיצה גודא היא ובדדייקי דהיזק ראיה לאו שמיה היזק; בונין את הכותל באמצע פשיטא. אכתי מקשה ש) לאמר דאמר גודא כי האי גוונא ש) בשלמא אי אמרי מאי מחיצה פלוגתא מש"ה איצטריך למיתני בונין את הכותל דלא סני דלאו הכי דאיצטריך לאדכר כותל. והאי דקתני באמצע ודאי לא איצטריך למיתניה הואיל דקאמר פלוגתא. אלא אנב דאיצטריך למתני כותל קתני באמצע ולא משום דזיקא אלא אי אפרת דהאי מחיצה גודא היא בשלמא כותל לא ניחתר הוא משום דאתי למעבד גודא אלא אי איצטריך למיתני בונין אותו והשתא לא מצית למימר אנב דאיצטריך למתני כותל קתני באמצע משום דכותל גופיה לא אתא אלא לאפוקי מסיפס בידיה לא איצטריך באמצע אלא לעולם בדאמר מחיצה פלוגתא והיזק ראיה שמיה היזק. לעולם אימא לך מחיצה גודא ודקא קשיא לך באמצע למה לי (לא) צריכי דודאי לא מייתר הוא והכא במאי עסקינן דאקדים תד מיניהו וארציה לחבריה שלא רצו שניהן מתחלה אלא אחד פיסח לחבריו עד שנתרצה לו שיעשה כותל. עכשיו אי לא תני דבונין באמצע בחלק שניהן הוה אמינא דיכול למיסר ליה כי נתרציתי לעשות מחיצה בכך נתרציתי שלא שאשתמש באוירא דידך אבל למעוטי בתשמיש שלי ליתן מקום חצי הכותל לא נתרציתי; קמ"ל. דכיון דנתרצה בונין את הכותל באמצע חצי בחלק זה. ולהכי איצטריך למתני באמצע ולעולם מחיצה גודא הוא ואכתי היזק ראיה לאו שמיה היזק; ת"ש וכן בגינה דמתניתין אותו לגדור. קתני וכן בגינה דמתניתין אותו לגדור. אלמא היזק ראיה שמיה היזק; לא לעולם אימא לך לאו שמיה היזק ושאני גינה לאו משום דמשמחלין בבניתו ומבניכין בו בין הרע (בדרי) אבא: א"כ מדקאמרת דמשום שמעמא דעין הרעה מחייבין לגדור בגינה ולאו משום היזק ראיה מאי וכן בגינה כלומר דמשמע דאותו דין עצמו שנוהג בחצר אותו (דין) עצמו נוהג בגינה ולשמעיך אינו דין א. בשלמא לידי דאמינא אידי ואידי משום היזק ראיה להכי אתי שפיר וכן בגינה אלא לדידך מאי וכן; ושמיי האי וכן לא מהדר כלל אורישא אבונין את הכותל לתדיתן מינה כשם שמחייבין לבנות כותל בחצר משום היזק ראיה כן בגינה אלא האי דקתני וכן בגינה אגודל נגדית מה לחצר משום היזק ראיה כן בגינה ולעולם לא קשיא לי; כותל חצר שכין שני חצירות שנפל אם א' מהן מעכב מלבנותו מחייבין אותו לבנותו בעל כרחו

ו) פסחים ריח. כ) [נמלה דע"ל אם ניתה לשמיך הכותל מן החלון צריך לשמיט ד' אמות וכו']. ג) [נמלה דע"ל ואם בא לבנות כותל מנגד כותל החצר ונפה יש לו חזקה וכו']:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com